

“พะตงโมเดล”

สาขาการจัดการสุขภาพชุมชน

และอนามัยสิ่งแวดล้อม

ประจำปีพุทธศักราช
๒๕๖๘

นางสาวสิริมา วุ่นซั่ว

อสม. ดีเด่นระดับชาติ
จังหวัดสงขลา

ชื่อนวัตกรรม : พะตงโมเดล

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวสิริมา วุ่นชั่ว

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)
☒ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

สาขาที่ประกวด : การจัดการสุขภาพชุมชน และอนามัยสิ่งแวดล้อม

จังหวัด : สงขลา

อสม.ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☐ ภาค ☒ ชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ชุมชนบ้านสวนมะพร้าว (บ้านโนราห์เหมียว) มีชื่อเสียงด้านศิลปวัฒนธรรมการแสดงมโนราห์ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งถนนกาญจนาภิเษก มีพื้นที่ที่มีสวนมะพร้าวจำนวนมาก และอยู่ในเขตอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานขนาดใหญ่ 3 โรงงานตั้งอยู่ในพื้นที่ อันได้แก่ บริษัทพานเนลพลัส จำกัด บริษัทสยามไฟไฟเบอร์บอร์ด จำกัด บริษัทไอกะ หาดใหญ่ จำกัด และบริษัทขนาดเล็กซึ่งเป็นบริษัทลูกในเครือบริษัทพานเนล พลัส อีก 1 บริษัท คือ บริษัทพานเนลพลัส ไบโอพาวเวอร์ จำกัด ถึงแม้ชุมชนบ้านสวนมะพร้าว จะตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม มีความเจริญทางเศรษฐกิจ แต่ผู้คนส่วนใหญ่ในชุมชนยังใช้ชีวิตแบบดั้งเดิม มีวิถีชีวิตผูกพันกับการเกษตรกรรม และชนบประเพณีพื้นบ้าน

จากการทำประชาคมของชุมชนสวนมะพร้าว พบ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง และกลุ่มเปราะบาง
2. ด้านสังคม ปัญหายาเสพติด
3. ด้านเศรษฐกิจ รายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย
4. ด้านสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย กล่องโฟม ฝุ่นและน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม

เมื่อทราบปัญหาในแต่ละด้านแล้ว จึงนำมาวางแผนแก้ไขปัญหาดังนี้

๑. ด้านสุขภาพ

กลุ่มผู้ป่วยเรื้อรัง(โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง) ชุมชนสวนมะพร้าวมีการป่วยเป็นโรคเรื้อรัง เบาหวาน จำนวน ๓๑ คน ป่วยความดันโลหิตสูง จำนวน ๓๖ คน ซึ่งการป่วยด้วยโรคดังกล่าวถึงไม่มีความรุนแรงมาก หากไม่ควบคุมอาจก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนได้ ในชุมชนสวนมะพร้าวมีผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ไม่ดี เมื่อเกิดบาดแผลลุกลามจนต้องตัดขาจำนวน ๑ ราย เพื่อเป็นการจัดการสุขภาพ อสม.สิริมาและเพื่อน อสม.จึง ต้องมีการติดตามเรื่องการรับประทานยา การไปพบแพทย์ต่อเนื่อง ส่วนในกลุ่มปกติก็มีการส่งเสริมให้ได้รับการคัดกรองความดันเบาหวาน ต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดโรคเรื้อรังดังกล่าว กลุ่มเสี่ยงมีการติดตาม ทุก ๑ เดือน ๓ เดือน และ ๖ เดือน เพื่อว่าสามารถปรับเปลี่ยนไปยังกลุ่มปกติได้ใหม่ ติดตามสุขภาพควบคู่ไปด้วย ส่วนในกลุ่มนอกจากนี้ อสม. เป็นแหล่งกระจายข่าวในเรื่องการประชาสัมพันธ์ เรื่องการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก มะเร็งลำไส้ มะเร็งเต้านม ให้กับประชาชนรับทราบ รวมถึงเป็นแหล่งรับข้อมูลในการแจ้งชื่อผู้ป่วยมะเร็งในกับเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อให้ลงเยี่ยมและติดตามอาการต่อเนื่อง ในกลุ่มมีความเปราะบางด้านจิตใจ กลุ่มนี้ต้องได้รับการคัดกรอง สุขภาพจิต และติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง

ผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง กลุ่มเปราะบางมีการติดตามเยี่ยมบ้านโดย อสม.ประจำบ้าน และมีการรายงานไปยังนักสุขภาพครอบครัว (นสค.) เพื่อลงพื้นที่ร่วมกัน เช่น การคัดกรอง ADL หรือกิจวัตรประจำวันเพื่อช่วยเหลือ กลุ่มนี้ในเรื่องการเบิกงบประมาณจาก กองทุน LTC อาทิ เช่น การเบิกแพมเพิร์ด แผ่นรอง นม เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มเหล่านี้ อสม.ยังช่วยในเรื่องการติดตาม ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือผู้พิการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนได้ โดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการลงประเมิน ADL ประสานกองสวัสดิการในเรื่องการยื่นเอกสารรับเบี้ยยังชีพผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง และมีค่า ADL น้อยกว่า ๔ สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้ โดยผู้ป่วยจะได้รับเบี้ยยังชีพเดือนละ ๘๐๐ บาท ด้วย

๒. ด้านสังคม ยาเสพติด ในชุมชนสวนมะพร้าวมีผู้ป่วยจิตเวชจากยาเสพติดจำนวน ๒ ราย ซึ่งในช่วงที่มีอาการจะใช้มีดจี้คอพ่อแม่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวข้าราชการจึงมีการจัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดในสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ต.พะตง ต่อมาพัฒนาเป็นการบำบัดผู้ใช้ยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน CBTx โดยมีการบูรณาการงานใช้ บัดดี ๔ สหายในการขับเคลื่อนบัดดี ๔ สหาย ประกอบด้วย อสม.นักวิทย์ นักสุขภาพครอบครัว (นสค.) สหวิชาชีพ หมอ และผู้นำชุมชน อสม.สิริมา มีการลงเยี่ยมบ้านและติดตามร่วมกัน รวมถึงหากมีผู้ป่วยจิตเวชคุ่มคลังจากยาเสพติดมีการประสานงานระหว่างภาคีเครือข่าย โรงพยาบาลหาดใหญ่ มูลนิธิพะตงเทิดธรรม และผู้นำชุมชนในการส่งต่อแบบไร้รอยต่อ อสม.ใช้ทักษะการติดตามต่อเนื่องเพื่อให้ทราบเรื่องการใช้ยาเสพติด การรับประทานยา และการไปตามของผู้ป่วย รวมถึงการใช้สารเสพติด การตรวจยาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ เมื่อตรวจยาเสพติดบ่อยๆทำให้ ผู้ป่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในกลุ่มใช้ยาเสพติด มีการติดตามต่อเนื่องทั้งในรายที่เลิกได้และไม่ได้ นอกจากนี้ อสม. สิริมา ก็ให้ความสำคัญกับการสร้างแกนนำเด็กรุ่นใหม่ ไม่ให้เด็กรุ่นใหม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จึงได้จัดทำโครงการ สร้างแกนนำเด็กยุคใหม่ห่างไกลยาเสพติด ตำบลพะตง ซึ่งของงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ให้เด็กรุ่นใหม่มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธที่เหมาะสม

๓. ด้านเศรษฐกิจ

รายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย จากปัญหาดังกล่าว อสม.สิริมา เล็งเห็นช่องทางการสร้างรายได้ให้คนในชุมชนโดยบริหารจัดการจากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ในพื้นที่มีกลุ่มอาชีพที่ให้ประชาชนสามารถนำมาต่อยอดเป็นอาชีพเพื่อหารายได้ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย เช่น การศึกษาเรียนรู้ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มจักรสาน กลุ่มบ้านเห็ด กลุ่มเกษตรพอเพียง ส่งเสริมอาชีพผลักดันให้เกิดตลาดอนามัย ขายพืชผัก สินค้าของตำบล การแนะนำให้ปลูกผักด้วยตนเอง การปลูกผักไว้ขายผักสามารถนำมาขายที่เดินแอรบิค

๔. ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการจัดการขยะ กากเดิมที่ประชาชนไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้งและไม่จัดการขยะตั้งแต่ต้นทางเทศบาล ต้องจัดการขยะวันละ ๑๒.๒ ตัน/วัน ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะวันละ ๔,๐๒๖ บาท คิดเป็นเงิน ๑,๔๖๙,๔๙๐ บาท/ปี ทำให้เทศบาลตำบลพะตงต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่สูง จำเป็นต้องสอนให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะ และนำขยะนั้นไปใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะอินทรีย์มาทำน้ำหมักเพื่อใช้ในท้องน้ำ เพื่อลดกลิ่น ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างท้องน้ำ การนำขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย มาแลกไข่ต้องขอสนับสนุนจากโรงงานอุตสาหกรรม กิจกรรมนี้มีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยก และจัดกิจกรรมกองทุน ขยะบุญสร้างสุข และขยะเพื่อน้อง ประชาชนได้เห็นประโยชน์จากการจัดกิจกรรมเกิดงบประมาณต่อยอดช่วยเหลือ กลุ่มเปราะบาง เช่น ได้แพมเพิร์ตไปช่วยผู้ป่วยติดเตียง ได้หมวกกันน็อคให้นักเรียนสวมใส่ไปโรงเรียนเพื่อการ เดินทางที่ปลอดภัย

ปัญหาเรื่องฝุ่น/น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม จากเดิมมีปัญหาเรื่องน้ำเสียในบ่อบำบัดน้ำเสียจากโรงงาน เอ่อล้นลงสู่คลองอุตะเถา ทำให้ปลาตายจำนวนมาก และปัญหาฝุ่นจากโรงงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวพบว่า จากใน โรงงานปล่อยค่าฝุ่นมาไม่เกินค่ามาตรฐาน แต่ด้วยชุมชนสวนมะพร้าวมีโรงงานหลายโรง และเป็นโรงงานผลิตไม้ปาติเกิลบอร์ด ซึ่งเกิดฝุ่นขณะปฏิบัติงานได้ ถึงแม้ไม่เกินค่ามาตรฐานแต่ก่อความรำคาญให้ประชาชนได้ จึงจัดทำธรรมนูญโรงงานขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการสร้างความเข้าใจ การคืนข้อมูลให้กับประชาชนและโรงงาน ให้โรงงาน และชุมชนอยู่รวมกันได้ ดังคำที่ว่า “โรงงานอยู่ดี ชุมชนอยู่ดี”

จากการศึกษาปัญหาของชุมชนทั้ง ๔ ด้านและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาครัฐ ท้องถิ่น/ท้องที่ และเครือข่ายภาคเอกชน จึงมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกิดเป็นนวัตกรรม “พะตงโมเดล” ขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อการจัดการสุขภาพชุมชน และอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับพื้นที่ และเป็นรูปแบบที่ สามารถนำไปใช้ได้จริง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การจัดการสุขภาพในชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนจากทุกภาคส่วน เมื่อรู้จุดแข็งนำมาจัดจุดอ่อน และสร้างกลยุทธ์ที่เข้มแข็งให้กับชุมชน ผลักดันให้เกิด “พระตงโมเดล” ในกระบวนการทำงาน ขับเคลื่อนด้วย ๓ ส่วนคือ คน ทูณและความรอบรู้ นำมาทำประชาคม พบปัญหามี ๔ ด้าน คือด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม นำมาจัดความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้ว่าการกิน การอยู่และความรอบรู้ นำมาวางแผนแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรม อสม.ชวนเดิน/ อสม.ชวนวิ่ง การติดตามกลุ่มไข้ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง การสร้างแกนนำเด็กยุคใหม่ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การส่งเสริมอาชีพ เน้นหลักพอประมาณ นอกจากนี้ สอนให้ประชาชนในพื้นที่คัดแยกขยะในครัวเรือน ลดขยะต้นทาง จัดกิจกรรมธรรมาภิบาลและการเฝ้าระวังค่าฝุ่น ค่า PM ในพื้นที่

กระบวนการจัดการชุมชน

อสม.สำรวจข้อมูลในพื้นที่ นำข้อมูลมาวิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ มีการดำเนินงานธรรมาภิบาลโรงงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดการขยะในครัวเรือน ลดขยะต้นทาง มีการส่งเสริมอาชีพ และป้องกันการเกิดโรคเรื้อรัง มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและนำจุดอ่อนไปปรับแก้ มีการคืน ข้อมูลในเวทีประชุมต่างๆ มีเวทีการสื่อสารที่หลากหลาย มีกลุ่มไลน์ในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้เหมือนกัน

การวางแผนแก้ไขปัญหา

อสม.และภาคีเครือข่ายนำมาวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน อาทิ เช่น

ปัญหาด้านสุขภาพ ประกอบด้วย โรคเรื้อรัง กลุ่มเปราะบาง ติดบ้าน ติดเตียง มีปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย วิธีการแก้ไขปัญหาคือ เฝ้าระวังเรื่องไข้เลือดออกและโรคอื่นๆ การเฝ้าระวังเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน รวมถึงประสานหาทางช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือ เช่น กลุ่มผู้พิการ ติดบ้าน ติดเตียง นำเข้า LTC เพื่อได้รับสนับสนุน แพมเพิร์ส แผ่นรอง และนม หรือการช่วยเหลืออื่นเช่น หากมีบ้านที่ใกล้ฝู พัง สามารถให้กองสวัสดิการช่วยในเรื่องการประสานความช่วยเหลือจาก พม.เพื่อสร้างบ้านให้มั่นคงขึ้น

ปัญหาด้านสังคม ประกอบด้วย ปัญหายาเสพติด วิธีการแก้ไขปัญหาคือ จัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดในพื้นที่ และบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ อสม. เจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชนเป็นทีม บัดดี้ ๔ สหาย เพื่อติดตามการเลิกใช้ยาเสพติด สร้างกิจกรรมในชุมชน เช่น อสม.ชวนเดิน อสม.ชวนวิ่ง เพื่อให้ประชาชนหันมาทำ กิจกรรมร่วมกันห่างไกลยาเสพติด รวมถึงก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ เน้นความพอเพียง และมีอาชีพเลี้ยงครอบครัว

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายรับไม่พอกับรายจ่าย วิธีการแก้ไขปัญหาคือ ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ เน้นความพอเพียงและมีอาชีพเลี้ยงครอบครัว เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงิน สามารถนำมาออมได้สร้างกลุ่มรักการออม

ปัญหาด้วยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ปัญหาขยะมูลฝอย กล่องโฟม ฝุ่นและน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การแก้ไขปัญหาคือ ให้ความรู้กับประชาชน เรื่องการจัดการขยะ และขยะ ๓ Rs ให้ประชาชนคัดแยกขยะในครัวเรือน เน้นให้ปลูกผักปลอดสารพิษปลูกผักกินเองตามครัวเรือน และอสม.และประชาชนทั่วไป ฝึกระวังมลพิษจากโรงงานโดยการติดตามค่าฝุ่น PM ๒.๕ และ PM ๑๐ โดยใช้แอปพลิเคชัน

แหล่งงบประมาณในการจัดการ มี ๓ ภาคส่วนด้วยกัน คือ จากกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น หน่วยงานภายนอก และโรงงานอุตสาหกรรม

งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น อาทิเช่น โครงการร้านอาหารแพลงลอย ใส่ใจผู้บริโภค สู่ตำบลปลอดโฟม และร้านชำปลอดยาอันตราย, โครงการมหัศจรรย์ ๑,๐๐๐ วันแรกของชีวิตสู่ ๒,๕๐๐ วัน สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ ๒๕๖๖, โครงการกิจกรรมทางกาย สบายชีวี เพื่อสุขภาพดี ด้วยแอโรบิค (อสม.ชวนเต้น) ปี ๒๕๖๕ และโครงการพระราชดำริ ด้านสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ การพัฒนาระบบสุขภาพภิบาลในชุมชน

งบประมาณจากหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น เวทีนำเสนอร่างยุทธศาสตร์เพื่อการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองพะตงให้กับภาคีเครือข่ายทั้งท้องถิ่น สถานประกอบการ สถานศึกษา ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง, พัฒนาสังคมหมู่บ้าน(อาชีพ) และโครงการสร้างแกนนำเด็กยุคใหม่ท่ามกลางยาเสพติดตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา งบประมาณจากโรงงานอุตสาหกรรม อาทิเช่น สนับสนุนนม ไข่ เพื่อมอบให้หญิงตั้งครรภ์ และทารก มอบหนังสือนิทาน, สร้างอาชีพอให้แก่คนในชุมชน, สนับสนุนการตรวจสุขภาพให้ประชาชนในพื้นที่โรงงาน อุตสาหกรรม และสนับสนุนงบประมาณ และอุปกรณ์สำหรับสร้างบ้านให้กลุ่มเปราะบาง

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

พะตงโมเดล ชุมชนสร้างสุขพะตงบ้านฉั่น เพื่อให้ประชาชนสุขภาพดี สังคมดี เศรษฐกิจดี และสิ่งแวดล้อมดี

สุขภาพดี เกิดกิจกรรม อสม.ชวนเดิน/ อสม.ชวนวิ่ง เกิดกิจกรรมเลิกลุหรี่ ลดเหล้า และมีการลดความอ้วนในประชาชนที่มี BMI เกิน

สังคมดี ฝักระวังและลดปัญหายาเสพติดโดยชุมชนเป็นฐาน และใช้บัดดี้ ๔ สหายเป็นทีมฝักระวัง รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาส่งเสริมการสร้างอาชีพ และส่งเสริมการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม สร้างแกนนำเด็ก ยุคใหม่ห่างไกลยาเสพติด

เศรษฐกิจดี เกิดวิสาหกิจในชุมชน เช่น กลุ่มบ้านหัตถ์ NPชุมชนสวนมะพร้าว กลุ่มเกษตรอินทรีย์พอเพียง บ้านหลบมุ่ม กลุ่มวิสาหกิจจักสาน เป็นต้น สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เหลือเงินออม

สิ่งแวดล้อมดี ชุมชนสวนมะพร้าวเป็นชุมชนปลอดโฟม และให้โรงงานอุตสาหกรรมและประชาชนเป็นเจ้าของสิ่งแวดล้อมร่วมกัน เกิดธรรมาภิบาลโรงงาน ชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน ดังคำกล่าวที่ว่า โรงงานอยู่ได้ ชุมชนต้องอยู่ดี

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ตลาดยังคงอยู่และยังมีการจำหน่ายสินค้าอย่างต่อเนื่อง ประชาชนเลือกซื้อผัก ผลไม้ตามฤดูกาล เป็นหลัก
๒. ประชาชนปลูกผักปลอดสารพิษที่บ้าน สามารถนำมาจัดบ้านให้สวยได้ตามโครงการหน้าบ้าน นามอง
๓. มีผู้สามารถเลืกยาเสพติดได้ ๑ คน ใช้ยาเสพติดน้อยลง ๒ คนประกอบอาชีพได้ ๑ คน
๔. ผลจากการเฝ้าระวังค่าฝุ่นตั้งแต่ ปี๒๕๖๖-๒๕๖๗ ผ่านแอปพลิเคชัน POMS/ ระบบ CEMs ในโรงงานอุตสาหกรรมไม่พบค่าฝุ่นเกินค่า ๑๕๐ mg/mm ตามที่ตกลงกันได้
๕. มีแหล่งงบประมาณต่อเนื่อง ประชาชน หน่วยงานโรงงานอุตสาหกรรม มีโมเดลในการจัดการสุขภาพ ชุมชน และอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกันขับเคลื่อนและยั่งยืน

โอกาสในการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงการการคัดแยกขยะ เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการจัดการขยะ ตลอดจนส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะและมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น
๒. พัฒนา อาสาสมัครต่างด้าว (อสต.) ที่เป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมช่วยในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของ อสม.ให้กับเครือข่ายแรงงานชาวพม่าในพื้นที่
๓. ขยายผลการดำเนินงานด้วยพะตงโมเดลให้เป็นพื้นที่ศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ

ภาคผนวก

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านดีเด่น ภาคใต้
สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม
อสม.สิริมา วุ่นซิว

“พะตงบ้านจัน”

รางวัลแห่งความสำเร็จ

ประวัติส่วนตัว

อายุ : 36 ปี
 อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 2 ถนนเทศบาล 5
 ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 8 ปี

พะตงโมเดล

สุขภาพดี

ความภาคภูมิใจ

- อสม. ต้นแบบด้านการส่งเสริมทันตสุขภาพ
- จิตอาสาดีเด่น ด้านแม่และเด็ก
- รางวัลชนะเลิศ ประกวดเกษตรแผนใหม่และรางวัลหัวใจประชาชน
- รางวัลชนะเลิศ กิจกรรมโครงการประกวดหนังสั้นของโรงเรียนเทศบาลวัดป่าตอง

รางวัลแห่งความสำเร็จ

- 2561 Best practice ศูนย์เชิงเชื่อมภายในระดับประเทศ ประจำปี 2561
- 2562 ตำบลจัดการคุณภาพชีวิตดีเด่นระดับชาติ
- 2563 รางวัลชนะเลิศการประกวดชุมชนผู้สูงอายุคุณภาพพระรัตนเมตตา
- 2565 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันการดูแลสุขภาพชุมชน (LTC) ระดับเขต ปี 2565
- 2565 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันการดูแลสุขภาพชุมชน (CFT) ระดับ เขตสุขภาพที่ 12 ปี 2565
- 2567 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันการประกวดโครงการประกวดสุขภาพชุมชน (S4H) ระดับเขตสุขภาพที่ 12 ปี 2567
- 2567 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันการประกวดโครงการประกวดสุขภาพชุมชน (S4H) ระดับเขตสุขภาพที่ 12 ปี 2567

ชุมชนสร้างสุข พะตงบ้านจัน

นวัตกรรม

- 1. สร้างสุขด้วยใจ
- 2. สร้างสุขด้วยใจ
- 3. สร้างสุขด้วยใจ
- 4. สร้างสุขด้วยใจ

สิ่งแวดล้อมดี

นวัตกรรม

- ด้านสุขภาพ
- ด้านสังคม
- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรม

1 ตลาดเชื้อใจ

"ไม่มีคนขาย กำผักไว้เป็นมัดๆ มัดละ 10 บาท
ผู้ซื้อและขายด้วยตนเอง"
เกิดจากชมรมรักน้สสุขภาพ ผู้สูงอายุรวมตัว
กันปลูกผักโดยปราชญ์ชาวบ้านให้คำแนะนำ
ได้ผลผลิตมาบริโภคและแบ่งขายในตลาด

1 ตลาดอนามัย

การรวมตัวของผู้สูงอายุในชุมชน โดยมี
ปราชญ์ชาวบ้านให้คำแนะนำ เมื่อได้ผลผลิต
นำมาขายสร้างรายได้ ทุกวันพุธ และวันศุกร์
มี 2 สาขา ได้แก่ ตลาดอนามัย และตลาดบ้าน
เบสิดพันธุ

2 บุคคล V-Shape

เข้าถึง เข้าใจ ได้ตอบคำถาม ตัดสินใจ ปรับ
เปลี่ยนพฤติกรรม บอกต่อ
บุคคล-ต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อม ด้าน
สุขภาพ ด้านการปรับเปลี่ยน การส่งเสริม
อาชีพ และการศึกษาสพตและด้านต่างๆ

3 ตู้เย็นข้างบ้าน

ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกผัก
กับเอง ทำให้มีตู้เย็นข้างบ้าน
เพิ่มขึ้น

4 บั๊ตดี 4 สหาย

การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
CBTx บูรณาการออกแบบการดูแลติดตามผู้ป่วยด้วยบั๊ตดี 4
สหาย ประกอบด้วย

- สหายที่ 1 อสม.
- สหายที่ 2 เจ้าหน้าอนามัย
- สหายที่ 3 เจ้าหน้าสว.อาชีพ หมอ
- สหายที่ 4 ผู้นำชุมชน ในการลงเยี่ยมบ้าน

6 POMs/ CEMs

ได้ร่วมกับโครงการท้องถิ่นบาร้องลดมลพิษและสร้างสุขภาวะที่ดี
ในพื้นที่อุตสาหกรรม ให้ความรู้กับประชาชนในการเฝ้าระวังค่าฝุ่น
ผ่าน Application Life-D ซึ่งใน Application จะให้ปัญหาอยู่
จริงที่พบ ค่าฝุ่นเป็นอย่างไรกับค่ามาตรฐานหรือไม่ ร่วมกับการ
สอนการใช้แอปพลิเคชัน POMs/ S:uum CEMs เพื่อใช้พื้นที่ ชุมชน
สามารถเฝ้าระวังค่าฝุ่นจากปลายปล่องของโรงงานอุตสาหกรรม
ได้

หลักธรรมาภิบาลโรงงานอุตสาหกรรม

5 ฟนเพื่อสุขภาพ

การจัดการ จัดการออกกำลังกาย ที่เน้นในเชิงจิตอาสา
สามารถออกกำลังกายได้ทุกวัน ตั้งแต่เช้า ถึงเย็น กลุ่ม อสม.
สวนเป็น สวนสวนขึ้น เพื่อเป็นแหล่งออกกำลังกายในชุมชน จัด
ไว้ 10 สวน

7 3 เปิด

การกินข้าวสุกผลกระทบนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
หลายครั้ง จนโรงงานอุตสาหกรรมยอม **เปิดใจ** รับฟัง
ปัญหาของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงงาน
ผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลโรงงานที่เป็นรูปธรรมขึ้น
เพื่อ **เปิดโอกาส** ให้ประชาชน โรงงานอุตสาหกรรม
เทศบาล
และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้มีการพูดคุยกันมากขึ้น
อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
เปิดประตู ของโรงงานอุตสาหกรรมให้พื้นที่เข้าตรวจ
สอบเพื่อให้เกิดความกระจ่างในการดำเนินงาน หากพบ
จุดบกพร่องก็เร่งจัดการให้เป็นที่ยอมรับก่อนจะส่ง
ผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน

